

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: Bc. Tomáš MACH

Název práce: Osoby samostatně výdělečně činné – přítěž státního rozpočtu nebo příležitost pro nezaměstnané

Autor posudku: Prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.

Diplomovou práci hodnotím podle níže uvedených kritérií následovně:

1. náročnost tématu se zřetelem na získávání informací, na řešení problému; míra samostatnosti při zpracování práce

Diplomová práce řeší aktuální problém, který se týká oblasti reformy veřejných financí a veřejné politiky. Analýza dané problematika byla náročná na zpracování. Jedná se totiž o interdisciplinární problém, který klade nároky na zvládnutí veřejné politiky, ekonomie a dílem i právní teorie regulující danou problematiku. Téma diplomové práce si diplomant zvolil sám. Autor při zpracování práce prokázal, že daný problém jej intenzivně zajímá. To se také projevilo při psaní diplomové práce. Diplomant postupoval samostatně. Pro napsání práce prostudoval základní metodologickou literaturu a získal data pro provedení výpočtů analyzujících dvě varianty reformy OSVČ (regulativní varianta a deregulativní variantu).

2. věcný přínos práce a její přidaná hodnota

Autor podává jednak analýzu existujícího stavu a na základě dat na základě metody analýzy přínosů a nákladů zpracovává návrhy, jaký společenský přínos a společenské náklady (vztaženo ke státnímu rozpočtu) by dané změny přinesly. Již v tomto přístupu spatřuji přínos diplomové práce, ač by případný kritický čtenář mohl vést diskusi nad kalkulační maticí a ekonomicky vzdělaný oponent by mohl očekávat použití sofistikovaných modelů. Protože diplomová práce je napsána v jiném vědním oboru, kde se obvykle nepoužívají kvantifikační postupy, oceňuji, že Tomáš Mach svojí prací ukazuje, že chceme-li *věcně* diskutovat o veřejně politických problémech, měla by to být diskuse, která se primárně opírá o fakta. Takový přístup je cenný zejména pro interdisciplinární diskusi, do níž se (s ohledem na věcnou analýzu) mohou zapojit např. ekonomové a sociologové. Diplomant zároveň prokazuje, že ovládá nejen kvalitativní analýzu daného problému, ale i kvalitativní zkoumání. Kombinaci obou přístupů rovněž považuji za přínos takto zpracované práce. Obvykle totiž dominuje kvalitativní analýza (převládající např. ve veřejné politice), nebo kvantitativní analýza často formalistická (převládající v ekonomickém zkoumání). Diplomant ukazuje, že je možné kombinovat oba přístupy. Diplomová práce přináší návrhy dvou variant řešení

problémů. Také to je přínos diplomové práce – minimálně v tom, že se opírá o reálná data a vypracovává diskusní návrhy, jak je možné (de)regulovat činnost osob samostatně výdělečně činných.

3. stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení

Diplomant si ve své práci stanovil dvě výzkumné otázky. První se táže na to, jaké jsou přínosy a náklady OSVČ v rozpočtu České republiky? Odpověď na tuto otázku je obsažena v analytické části diplomové práce. Autor prokazuje, že věcně ovládá danou problematiku a dovede analyzovat data. Druhá a třetí výzkumná otázka orientuje na zkoumání, jaké jsou potenciální přínosy a náklady regulace a deregulace OSVČ, a do jaké míry je status OSVČ východiskem z nezaměstnanosti? Odpovědi na zmíněné otázky jsou obsaženy v syntetické části diplomové práce. Celkově konstatují, že diplomant patřičně odpověděl na stanovené otázky.

4. struktura práce

Diplomová práce má logickou strukturu, která postupuje od obecných teoreticko-metodologických východisek (cíle, výchozí teorie, extenze a intenze pojmu „osoba samostatně výdělečně činná“) k analýze nákladů a přínosů vyúsťující do regulativní a deregulativní varianty. Konstatují, že struktura práce odpovídá předmětu zkoumání, stanoveným výzkumným problémům (otázkám) a cílům.

5. věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Tomáš Mach prokazuje, že dovede věcně správně a přesvědčivě argumentovat. Jeho argumentace se opírá o zkoumání empirických dat.

6. propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

Diplomant si za teoretická východiska zvolil prospektovou teorii a teorii racionální volby. Obě teorie se opírají o ideu racionality, která se však v jejich konceptu liší (viz asymetrická funkce prospektové teorie – viz Kahneman a Tversky). Odlišnost není diskutována. V tomto případě to ani nebylo výzkumným cílem. Za klíčový koncept je brána CBA (v blíže definované modifikaci). Autor prokazuje, že dovede použít analýzu nákladů a přínosů na zkoumání veřejně politického problému, přičemž dovede z této analýzy vyvozovat závěry pro oblast veřejné politiky.

7. zvolený metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod

Tomáš Mach ve své práci provádí analýzu dokumentů týkajících se OSVČ, shromažďuje empirická data a provádí jejich analýzu. Prokazuje, že dovede daná data analyzovat a vyvozovat z nich závěry. Využívá k tomu metodu CBA jako podpůrný nástroj zkoumající dopady již realizovaných (resp.možných) politických rozhodnutí.

8. využití literatury a dat

Diplomant se ve své práci opírá jak o relevantní zahraniční práce, které využívá k vymezení metodologických východisek, tak i o domácí práce orientované k předmětné problematice, jakož i o zdroje poskytující statistické údaje. Přesto je možné kriticky zmínit, že literatura k CBA je mnohem bohatší, a to dokonce i v domácích pramenech.

9. stylistika a formální zpracování práce

Diplomová práce splňuje všechny obsahové i formální náležitosti kladené na diplomové práce. Přesto autorovi v závěrečné redakci unikly některé formální (gramatické) prohřešky.

Závěr:

Diplomovou práci **doručuji k obhajobě**. Hodnotím ji známkou „výborně – velmi dobře.“

V Praze, 2.června 2014

Prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.